

Tantárgy neve: Operációkutatás gy.	Kódja: NBT_IM846G2	Kreditszáma: 2
A tanóra típusa és száma: gyakorlat, heti 2 óra		
Az értékelés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 5. félév		
Meghirdetés gyakorisága: minden tanév első szemeszterében		
Oktatás nyelv (ha nem magyar):		
Előtanulmányi feltételek:		
Tantárgyleírás		
<p>Oktatási cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tárgy célja a felsőbb matematikai ismeretek alkalmazása az optimalizálás területén, az optimalizálás nevezetes problémáinak és azok lehetséges megoldásainak megismerése. <p>Kialakítandó / fejlesztendő kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erősítjük a matematikai fogalmak és állítások pontos megfogalmazásának képességet, a logikus gondolkodást, és a problémamegoldó képességet, az algoritmikus gondolkodást, a precizitást. - A tantárgy teljesítésével a hallgató képes lesz a megszerzett matematikai ismereteket a gyakorlatban, elsősorban az informatikában felmerült problémák megoldására alkalmazni. Képes elvonatkoztatni a problémák konkrét formájától, képes azokat az elemzés és a megoldás érdekében absztrakt, általános formában is megfogalmazni. Képes a rutin szakmai problémákat felismerni, azok elméleti és gyakorlati megoldásához az elérhető könyvtári és elektronikus szakirodalmat feldolgozni, azt ott elérhető módszereket alkalmazni. <p>Az oktatás tartalma és tervezett ütemezése:</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgatókat megismertesse a matematika operációkutatás ágának néhány alapfeladatával, a döntési folyamatban betöltött szerepével.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. hét: Általános tudnivalók, követelmények ismertetése. Operációkutatási problémák, modellalkotás. Az Excel táblázatkezelő Solver bővítménye - 2. hét: Grafikus módszer - 3. hét: Fourier módszere - 4. hét: Sztenderd LP feladatok, szimplex módszer - 5. hét: Módszerek lehetséges bázismegoldás keresésére - 6. hét: Gyakorlás - 7. hét: A szimplex módszer módosításai - 8. hét: LP feladatok érzékenységvizsgálata - 9. hét: Szállítási feladat, hurokszerkesztéses szimplex módszer - 10. hét: Diszkrét programozási feladatok, Hozzárendelési probléma, Magyar módszer - 11. hét: Hálótérvezés, kritikus út kijelölése - 12. hét: Zárthelyi dolgozat <p>Oktatásszervezés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyakorlatok a Neptunban meghirdetett helyen és időben lesznek, jelen esetben keddenként, 10:00-kor a C. 124-es teremben. 		

A kurzus teljesítésének a feltételei:

- A kurzus teljesítésének feltétele a gyakorlatok rendszeres látogatása (3 hiányzás megengedett), majd egy zárthelyi dolgozat megírása. A dolgozat eredményét egy héten belül megismerhetik a hallgatók.
  - Az elégséges szinthez a megszerezhető pontok 40%-át kell elérni.
  - További ponthatárok: 55-69% közepes, 70-84% jó, 85%, vagy afölött jeles.
  - Amennyiben a dolgozat alapján megítélt eredmény a hallgató számára nem megfelelő, úgy az utolsó tanítási héten javító dolgozatot írhat.
- **évközi tanulmányi követelmények:**
    - A gyakorlatokon házi feladatokat is kitűzünk, úgymint az elektronikus jegyzetben lévő feladatok állandó házi feladatként értendők. Ezekkel nem kötelező foglalkozni, megoldásunk azonban nagyban segítheti a tananyag megértését és elmélyítését, valamint a vizsgára, illetve dolgozatokra való felkészülést.
    - Az eredményeket, válaszokat, vagy a közben felmerült kérdéseset bármelyik gyakorlaton fel lehet tenni.

Kötelező irodalom:

A tárgy teljesítéséhez az órák látogatása, valamint az ott készített jegyzet elegendő. A tananyag feldolgozása során nagyrészt Yong Wang (SUNY Binghamton University) Youtube-on elérhető, angol nyelvű online kurzusát követjük, amely angolul értőknek az anyag önálló elsajátítására is kiválóan alkalmas:

- 1. hét: Általános tudnivalók, követelmények ismertetése. Operációkutatási problémák, modellalkotás. Az Excel táblázatkezelő Solver bővítménye.
Introduction to Operations Research: <https://youtu.be/4EUAnzLkHFU>
Linear Function & Linear Inequality: <https://youtu.be/gHNCqwNMvds>
Typical Linear Programming Problems: https://youtu.be/7vHM_YUxxkM
Feasible region: <https://youtu.be/mNxWyyF26Q>
- 2. hét: Grafikus módszer
Graphical solution: <https://youtu.be/po06JU0c8ME>
- 3. hét: Fourier módszere
- 4. hét: Szimpler LP feladatok, szimplex módszer
Binding and nonbinding constraints: <https://youtu.be/s71-XbHubSM>
Convex set and convex function: https://youtu.be/a_gRfwHUIhQ
Linear Programming Extreme Points: <https://youtu.be/qcoJfjRwn3A>
Slack & Excess Variables: <https://youtu.be/f3Gz4SGQV9M>
Simplex Method Basic Feasible Solution: <https://youtu.be/0P5OAcXdUec>
Entering & Leaving Variables, Pivoting: <https://youtu.be/Of5Vh4rkNW8>
- 5. hét: Módszerek lehetséges bázismegoldás keresésére
Simplex Method & The Big M: <https://youtu.be/ROkDaBeEiVs>
- 6. hét: Gyakorlás
- 7. hét: A szimplex módszer módosításai
- 8. hét: LP feladatok érzékenységvizsgálata
<https://youtu.be/oAPScEPsNqY>
<https://drive.google.com/file/d/1X5azvp1v-Li8ip1Ryo2CMIEqYajMvtd1/view?usp=sharing>
- 9. hét: Szállítási feladat, hurokszerkesztéses szimplex módszer
Transportation problem: <https://youtu.be/QzESRTsLnUk>
Northwest corner method: <https://youtu.be/v-JcpuQOfjk>

Minimum cost method: <https://youtu.be/YxyTSBs19NE>

Loop & pivoting: <https://youtu.be/JdYD2EyCs04>

Transportation simplex method: <https://youtu.be/tZ0cfYuSluk>

- 10. hét: Diszkrét programozási feladatok, Hozzárendelési probléma, Magyar módszer
Assignment problem: <https://youtu.be/ltgSRxIUoWw>
- 11. hét: Hálótervezés, kritikus út kijelölése
Project network: <https://youtu.be/Ovmk9KIFjHE>
Critical path: <https://youtu.be/wCo6Hq6hOnY>
- 12. hét: Zárthelyi dolgozat

Ajánlott irodalom:

- Maros István: Operációkutatás Informatikusoknak, Typotex Kiadó 2011.
- Nagy Tamás: Operációkutatás, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2000.

Szakfelelős: Dr. Hoffmann Miklós, egyetemi tanár, Matematika Tanszék,
hoffmann.miklos@uni-eszterhazy.hu

Tantárgy felelőse: Dr. Juhász Tibor, egyetemi, Alkalmazott Matematika Tanszék,
juhasz.tibor@uni-eszterhazy.hu

Tantárgy oktatásába bevont oktató:

Az oktató fogadóórájának időpontja, helye és a bejelentkezés módja: szerda, 13:20-14:20, C. ép. 7. szoba, bejelentkezés legkésőbb kedd éjfélig, e-mailben

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség: személyes megkeresés, e-mail

A csoportos online kommunikáció módja és helye:
nincs